

ἔφερον ἢ ἀνά τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον διασπορά τοῦ συσσωρευθέντος ὄγκου πολυτίμων μετάλλων¹.

Ἐκ τῶν ἄνω προκύπτει διπλοῦν συμπέρασμα:

α') Τὸ δημοσιονομικὸν σύστημα τῶν Περσῶν ὑπῆρξε σοφόν, διότι ἀπέδιδε πολλὰ χωρὶς νὰ καταστῇ ἀφόρητον διὰ τοὺς φορολογουμένους δι' ὃ καὶ διετηρήθη ὑπὸ τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλληνομακεδονικῶν μοναρχιῶν.

β') Αἱ περὶ αὐτοῦ πληροφορίαι τοῦ ΗΡΟΔΟΤΟΥ συνάδουσι πρὸς τε τὴν πολιτικακὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν πλουτολογικὴν κατάστασιν τοῦ Περσικοῦ κράτους, ἐπιβεβαιοῦνται δὲ τόσον ὑπὸ τῶν γραφέντων ὑπὸ ἄλλων συγγραφέων περὶ τῆς δημοσίας οικονομίας τοῦ Περσικοῦ κράτους, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν μετέπειτα ἱστορικῶν γεγονότων.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΤΙΝΟΣ ΤΥΠΟΥ ΕΝ Τῇ ΝΕΑ, ΕΛΛΗΝΙΚῃ

ὑπο Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

Ἐν τῇ νέᾳ ἡμῶν γλώσσῃ φέρονται φράσεις, οἷον θὰ τὸ ξέρῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ λέει, θὰ τὸ ἔξερῃ, ἀλλὰ ἔκαγε τὸν ἀνήξερο, θὰ τὸ ἴμαθεν ἀπὸ τότε, θὰ τὸ ἴχη μάθει τώρα πλεά, θὰ τὸ ἴχεν ἀκούσει πρωτότερα, εἶναι φλύαρος καὶ χωρὶς ἄλλο θὰ τὸ πῆ, δὲν θὰ τὸ κρατήσῃ μυστικό, θὰ ἐμαθητεύθῃ αὐτὸ τώρα πλεά, θὰ ἐξεκουράσθῃς, πιστεύω κλπ. κλπ. Εἰς τὰς φράσεις ταύτας προδήλως ὁ λόγος δὲν εἶναι περὶ τοῦ μέλλοντος οὐδὲ περὶ ὑποθετικῆς τινος χρήσεως, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ κρίσεως, περὶ ὑπονοίας, περὶ εἰκασίας, περὶ φόβου κλπ., εἶναι ὡς νὰ ἐλέγετο, ὑποπιτεύω, εἰκάζω, φοβοῦμαι, φρονῶ ὅτι τὸ ξέρει, ὅτι τὸ ἔξερῃ, ὅτι θὰ τὸ ἴχη μάθει κλπ. Ἡ χρῆσις αὕτη τοῦ θὰ φαίνεται παράδοξος, διότι τὸ μόριον τοῦτο ἀνεπτύχθη ἐν τοῖς μετὰ τὴν Ἀλωσιν χρόνοις ἐκ φράσεων, οἷον θέλει νὰ λέγῃ—θὲ νὰ λέγῃ—θὰ λέγῃ καὶ θέλει νὰ εἴπῃ—θὲ νὰ εἴπῃ—θὰ εἴπῃ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναφέρεται φύσει εἰς τὸ μέλλον. Ἐξ ἄλλων δὲ φράσεων, οἷον ἤθελε νὰ λέγῃ, ἔπειτα ἤθελε νὰ ἔλεγε, θὲ νὰ ἔλεγε, θὰ ἔλεγε, καθ' ἃς ἔπειτα καὶ ἤθελε νὰ εἴπῃ, θὲ νὰ εἴπῃ, θὰ εἴπῃ, ἐσχηματίσθη ἡ ὑποθετικὴ ἔγκλισις.

Ἄλλ' ἐνῷ ἀμφοτέρωι οἱ τύποι τοῦ μέλλοντος, ὁ τῆς διαρκείας διὰ τοῦ θὰ καὶ ἐνεστώτος τῆς ὑποτακτικῆς, καὶ ὁ τῆς συντελείας διὰ τοῦ θὰ καὶ ἀορίστου τῆς ὑπο-

¹ Περὶ τῶν οικονομικῶν αὐτῶν ἀποτελεσμάτων βλ. TARN, The social question in the third century ἀποτελεῖ μέρος σειρᾶς διαλέξεων περὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων ὑπὸ τίτλον The hellenistic age, Combridge 1925· βλ. ἰδίᾳ σελ. 115 κ. ἐξ.

τακτικῆς σφύζονται καὶ εἶναι ἐν πλήρει χρήσει, θὰ γράφῃ καὶ θὰ γράψῃ, ἀντίστοιχοι πρὸς τοὺς παρωχημένους, ἔγραφα καὶ ἔγραφα¹, οἱ δύο τύποι τῆς ὑποθετικῆς δὲν λέγονται ἐξ ἴσου ἀλλὰ μόνον ὁ ἕτερος, ὁ διὰ τοῦ θὰ καὶ τοῦ παρατακτικοῦ τῆς δριστικῆς, θὰ ἔλεγεν, θὰ ἔκανεν, θὰ ἔγραφεν, ἂν ἠδύνατο κλπ., ἀλλ' οὐχὶ καὶ θὰ εἶπεν, θὰ ἔκαμεν, θὰ ἔγραψεν, ἂν . . . , ἀλλ' ὡς εἶπομεν μόνον ἐπὶ ἄλλης χρήσεως, τῆς κρισεως, τῆς ὑπονοίας, τῆς εἰκασίας, τοῦ φόβου κλπ.

Καὶ νῦν ἐρωτᾶται, πόθεν προήλθεν ἡ παράδοξος αὕτη τοῦ θὰ μετὰ τοῦ ἀορίστου χρήσις;

Ὅρμώμενοι ἀπὸ τῆς μεθοδολογικῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν ἐν τοῖς τοιοῦτοις δὲν πλαττεταί τι νέον ἐξ ὑπαρχῆς, ἀλλὰ μᾶλλον χρήσις προϋπάρχουσά τις ἐπεκτείνεται, ἐξετάζομεν τίς ἦτο ἢ τίς ἠδύνατο νὰ εἶναι ἡ τοιουτοτρόπως ἐπεκταθεῖσα χρήσις. Ταύτην εὐρίσκομεν εἰς τὰς προτάσεις ἐκείνας, ἐν αἷς λέγεται μὲν τὸ θὰ μετὰ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ ἀορίστου, καὶ αἵτινες ἀναφέρονται φυσικὰ εἰς τὸ μέλλον, ἀλλ' ἅμα, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, ὡς ἐκ τῶν συμφραζομένων καθίσταται δῆλον, τοῦτο θὰ γίνῃ κατὰ τὴν ὑπόνοιαν, τὴν εἰκασίαν, τὴν κρίσιν, τοὺς φόβους τοῦ λέγοντος· πρβλ. αὐτὸς εἶναι φλύαρος, θὰ τὸ πῆ, ἡ θέσις του εἶναι πολλὰ κακὴ καὶ θὰ πεθάνῃ, αὐτὸς ἔχει πολλὰ μέσα καὶ θὰ ξεφύγῃ κλπ.

Ἐν φράσεσι ἄρα τοιαύταις, ἐν αἷς ἐδηλοῦτο οὐ μόνον τὸ μέλλον νὰ γίνῃ ἀλλὰ ἅμα καὶ οἱ φόβοι, αἱ ὑπόνοιαι, ἡ κρίσις τοῦ λέγοντος, καὶ ἐν αἷς πάσαις ὑπῆρχε τὸ θὰ, ἐν ταύταις παρημελήθη μὲν βαθμηδὸν ἡ ἔννοια τοῦ μέλλοντος τῆς πράξεως, ἐξήρθη δὲ ἡ τοῦ φόβου, τῆς ὑπονοίας κλπ., καὶ ἐντεῦθεν ὠρμήθη καὶ κατὰ μικρὸν ἐξηπλώθη καὶ ἐπὶ τὸν ἐνεστώτα, τὸν παρακείμενον καὶ ἐπὶ τὸ παρελθόν, θὰ τὸ ξέρον, θὰ τὸ ἔχη μάθει, θὰ τὸ ἔξερν, θὰ τὸ ἔχεν ἀκούσει κλπ.

Ἀκριβῶς ἀνάλογον ἔκτασιν χρήσεως παρατηροῦμεν καὶ εἰς τὸ μόριον ἄς. Τοῦτο ὠρμήθη, ὡς γνωστόν, ἀπὸ τῆς προστακτικῆς ἄφες μετὰ τῆς ὑποτακτικῆς, ἄφες ἴδωμεν, ἄφες πεπανθῆ, ἔθεν βραδύτερον ἀπὸ τοῦ Ε' αἰῶνος ἄς δώσῃ, ἄς ἴδωμεν, ἄς ἔλθῃ, ἄς γίνῃ. Διὰ τοῦ ἄφες καὶ τοῦ μορίου τούτου ἄς ἐδηλοῦτο ὅτι οὐδὲν ἐκώλυεν, ἔτι παρεχωρεῖτο νὰ γίνῃ τι ἐφεξῆς· ἐντεῦθεν ἡ χρήσις αὕτη τοῦ ἐπιτρέπεται, οὐδὲν κωλύει, ἐξηπλώθη καὶ εἰς τὸ παρελθόν καὶ δὴ κατὰ τὸ ἄς ὑπάγῃ, ἄς τὸ εἶπῃ, ἐλέχθη καὶ ἄς ἐπῆγεν, ἄς τὸ εἶπεν κλπ. εἶναι δὲ ἡ χρήσις αὕτη ἱκανῶς παλαιά, διότι

¹ Ὡς γνωστόν ἡ ἀντίθεσις αὕτη τῆς διαρκοῦς ἀπὸ τῆς ἀκαριαίας πράξεως ἢ οὕτω σαφῶς δηλουμένη διὰ τὸ παρελθόν καὶ διὰ τὸ μέλλον δι' ἰδιαιτέρων τύπων δὲν ἐκφράζεται ὁμοίως καὶ διὰ τὸ ἐνεστώτῳ, τὸ γράφω, ἐσθίω, ποιῶ κλπ. δύναται ἐπίσης νὰ δηλοῦν καὶ τὸ κατὰ συνήθειαν, τὸ διαρκές, καὶ τὸ ἐφ' ἅπαξ, τὸ σύντομον. Ταῦτα διακρίνονται ἐκ τῶν συμφραζομένων· ὁσάκις δὲ θελομεν νὰ τονίσωμεν ὅτι τι γίνεται συνήθως, μεταχειρίζομεθα τὰ ἐπιρρήματα, συνήθως, πάντοτε ἢ τὸ ρῆμα συνηθίζω κττ. ὑπὸ δὲ τῶν ἀρχαίων τὸ ρῆμα εἴωθα, φιλωῶ κτλ.

ἤδη παρὰ τῷ Γλυκᾷ καὶ Προδρόμῳ, συγγραφεῦσι τοῦ IB' αἰῶνος, εὐρίσκομεν φράσεις οἷον (Γλυκᾷ 167) ἄς τὸν ἐκέρδησες, ἄς τὸν ἐχάρης, ἄς εἶδες, καὶ (Προδρ. Α' 164 κ. ἐξ.). ἄς ἐκάθου... καὶ ἄς ἐκνηθες τὴν λέπραν σου καὶ ἄς ἤφηνες ἐμένα, ἄς ἔλαβες ὁμοίαν σου καπήλου θυγατέραν, καὶ ἄς ἐγνώμην ἔπαρχος κἂν 15 ἡμέρας κλπ.

Οὕτω διὰ τῆς βοήθειας τῶν στοιχείων τούτων, τοῦ θά καὶ τοῦ ἄς ἐσχηματίσαμεν δύο νέας ἐγκλίσεις, τὴν μὲν δηλωτικὴν τοῦ κατ' εἰκασίαν, ὑπόνοιαν καὶ φόβους τοῦ λέγοντος, τὴν δὲ τοῦ ἐπιτετραμμένου, ἐλεύθερον εἶναι, οὐ κωλύεσθαι, ὅθεν καὶ προτροπῆς, προσταγῆς κλπ.

SUR LA THÉORIE DE LA GÉNÈSE DES GAMMES DIATONIQUES¹

PAR M. CONST. MALTÉZOS

Toute gamme diatonique à intervalles rationnels, possédant les premiers intervalles consonnants $\frac{4}{3}$ et $\frac{3}{2}$, doit avoir un nombre impaire d'intervalles consecutifs $a_1, a_2, \dots a_{2n+1}$. On en conclue que $a_{n+1} = \frac{9}{8}$; une telle gamme possède donc l'intervale $\frac{9}{8}$.

Cherchons, en premier lieu, toutes ces gammes *théoriquement possibles*, qui ont deux intervalles toniques inégaux, dont l'un $\frac{9}{8}$.

On aura

$$(1) \quad \left(\frac{9}{8}\right)^m d^r = 2,$$

où m et r désignent des nombres entiers positifs, satisfaisant la relation

$$(2) \quad m + r = 2n + 1,$$

d'où

$$(3) \quad d = \sqrt[r]{\frac{2^{3m+1}}{3^{2m}}}$$

Pour que l'intervale d soit rationnel, on doit avoir simultanément

$$(4) \quad \begin{cases} \frac{3m+1}{r} = k \text{ (entier)} \\ \frac{2m}{r} = \lambda \text{ (entier)} \end{cases}$$

En tenant compte de la relation (2), nous trouvons la condition mathématique de la possibilité d'une telle gamme

$$(5) \quad (2n+1)k - (3n+2)\lambda = 1.$$

¹ ΚΩΝΣΤ. ΜΑΛΤΕΖΟΥ. — Ἐπὶ τῆς θεωρίας τῆς γενέσεως τῶν διατονικῶν κλιμάκων.